

Reviewing the Discourse Themes of Residents from Khalilabad Neighborhood in Tabriz Metropolis Regarding the State of Urban Furniture in Public Spaces

Iraj Teimouri^{1*} , Mehdi Vaziri² , Amir Esmaeili Zangi Abad³

1. Department of Urban and Regional Planning, University of Tabriz, Tabriz, Iran.
2. Department of Sociology, University of Allameh Tabatabaie, Tehran, Iran
3. Department of Urban and Regional Planning, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

* Corresponding Author E-mail: iraj-teymuri@tabrizu.ac.ir, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3167-5583>

Received: 05/10/2025, Revised: 26/04/2025, Accepted: 26/02/2025

Abstract

This study examines the state of street furniture in the public spaces of Khalilabad neighborhood in northwest Tabriz. Given its significance in urban design, street furniture is often neglected in informal settlements. This applied research employed field studies and semi-structured interviews for data collection, utilizing content and thematic analysis. The findings indicate that both the quantity and quality of street furniture in Khalilabad do not meet standard requirements. Residents expressed dissatisfaction with issues such as poor asphalt conditions, inadequate trash bins, insufficient lighting, lack of equipment at bus stops, absence of parks and benches, minimal greenery, and the overall appearance of the neighborhood. The primary factors behind these deficiencies include unauthorized constructions, lack of attention from authorities, economic constraints, insufficient supervision, weak interaction between residents and officials, high population density limiting installation space, and the absence of effective urban planning and management.

Keywords: Street furniture, informal settlements, Tabriz metropolis, Khalilabad.

How to Cite: Teimouri, I; Vaziri, M; Esmaeili, A. (2025). Reviewing the discourse themes of residents from Khalilabad neighborhood in Tabriz metropolis regarding the state of urban furniture in public spaces, *Journal of Sociology of Lifestyle*, 10(2), 98-121. [In Persian].

Extended Abstract

Background and Purpose

Informal settlements, which typically form outside conventional urban planning frameworks, often lack adequate infrastructure and necessary standards for the design and implementation of urban furniture. These areas, which reflect urban poverty and spatial inequality, are frequently overlooked by responsible authorities, resulting in numerous challenges in meeting basic urban needs. Public spaces, in particular, play a critical role in fulfilling individuals' social and psychological needs while fostering social interactions and a sense of belonging. Therefore, assessing the state of urban furniture in informal settlements can significantly contribute to urban planning strategies. This study focuses on evaluating the conditions of urban furniture in Khalilabad neighborhood, located in the northwest of Tabriz metropolis, to identify the problems and needs of its residents.

Materials and Methods

This qualitative study gathered data through semi-structured interviews with residents of Khalilabad neighborhood and field observations. A snowball sampling method was used to select interviewees, resulting in 30 participants and theoretical saturation. The collected data were analyzed using content analysis and thematic analysis methods, allowing for the identification of patterns and key themes related to urban furniture issues in the area.

Findings

The results indicate that urban furniture in Khalilabad neighborhood is significantly below urban standards in terms of both quality and quantity. Major issues include poor asphalt conditions, insufficient and low-quality trash bins, inadequate lighting, lack of proper amenities at bus stops, absence of parks and green spaces, and disorganized neighborhood landscapes. Residents expressed widespread dissatisfaction, citing problems such as inadequate asphalt coverage in some areas, poorly lit streets that contribute to increased crime, scattered garbage due to inefficient waste management, and a lack of seating areas and spaces for social interaction. Analysis revealed several factors contributing to these issues, such as unauthorized constructions, lack of attention and support from authorities, economic challenges, insufficient oversight, weak communication between residents and officials, high population density, and the absence of effective urban planning and management.

Discussion

This study demonstrates that the poor condition of urban furniture in Khalilabad neighborhood has far-reaching impacts on residents' quality of life, social interactions, and economic well-being. Utilizing the conceptual model developed for this study, key aspects were categorized into physical, social, economic, and cultural dimensions. The lack of basic infrastructure has diminished the quality of life, escalated economic costs (e.g., car repairs due to poor asphalt), and aggravated social challenges, including reduced interactions and rising crime rates. Additionally, the absence of public awareness and a sense of ownership, along with inadequate educational programs, has further contributed to the deterioration of urban furniture. The study proposes several practical solutions to address these issues, such as improving physical infrastructure (e.g., asphalt, lighting, trash bins), creating parks and green spaces to strengthen social cohesion, allocating targeted funding for informal settlements, and implementing educational programs to promote responsible use and maintenance of urban furniture. Establishing effective communication channels between residents and authorities, along with comprehensive and sustainable urban planning, is also essential.

Conclusion

This study highlights the critical importance of urban furniture not only as a decorative element but also as a necessity for improving the quality of life, strengthening social connections, and addressing economic and cultural challenges in informal settlements. Comprehensive efforts in this domain can significantly alleviate residents' dissatisfaction, enhance living standards, and foster a stronger urban identity.

Funding

This research was carried out solely by the authors, without any external funding or financial support.

Authors' Contributions

Author contributions are as follows: the first author contributed 60%, the second author 15%, and the third author 25%.

Conflicts of Interest

The authors affirm that this research was conducted independently, with no financial or personal conflicts of interest affecting the findings.

Acknowledgement

The authors would like to express their gratitude to all those who contributed valuable insights and support during the course of this research. This study was conducted independently, without financial assistance or external funding.

References

- Alizadeh Aghdam, M., & Mohammadamini, H. (2012). An analysis of the causes and consequences of the formation of slum areas with a special view on Khomein city. *Quarterly Journal of Studies and Social Research in Iran*, 1(2), 121-138. <https://www.magiran.com/p1595125>.
- Arghan, A. Mirkhani, F. and Akbarpour, M. (2016). Investigating the characteristics of urban furniture in the middle and central regions of Iran. *Islamic and Historical Architecture and Urban Planning Research Conference of Iran*. SID <https://sid.ir/paper/895457/fa>[In persian].
- Basiri, M. and Zainali Azim, A. (2018). The effect of urban furniture on the quality of the urban environment (a case study of Imam Street in Tabriz from Saat Square to Abersan). *Quarterly Journal of Geography (Regional Planning)*, 9(35), 229-248.[In persian].
- Ben Dhaou, O., Vasváry-Nádor, N., & Gall, A. (2022). Designing street furniture: A protocol to enhance the quality of life in urban spaces. *Pollack Periodica*. 17 (2), 175-179. .58447.2466. [In Persian].

- Ebrahimi, H., Ramesh, S., Abedini, G., Panahi, M., and Nemati, A. (2019). Measuring residents' satisfaction with the state of urban furniture by identification and vitality (case study: Karaj city). *Geography and Human Relations*, 2(4), 433-448.[In persian].
- Escoi Ares, A. Harmati, A. (2021). An analysis of the active and future challenges of the informal settlements of Tabriz city with an emphasis on the characteristics. demographic and physical; A case study (Eram town of Tabriz), 7th annual international congress on civil engineering, architecture and urban development, Tehran. ICSAU07_0179[In persian].
- Eskoi Aras, A. and Rustai, S. (2023). Analyzing the status of informal settlements in the north of Tabriz metropolis (case study: Ahmedabad neighborhood). *Geography and Human Relations*, 5(4), 406-441. doi: 10.22034/gahr.2023.378692.1784[In persian].
- Eskoi Aras, A. Esmaili Zangabad, A. Timuri, I. Babaei Aghdam, F. and Badamchizadeh, P. (2023). investigation of urban vandalism in informal settlements of Tabriz metropolis (case study: Islamigam Ahmedabad), 3rd international conference on architecture, construction, urban planning and landscape. Revolution, Tabriz, <https://civilica.com/doc/1960929>. [In persian].
- Escoi Ares, A. babayi Aghdam, F. (2023). Evaluating the satisfaction of empowerment indicators of informal settlements with emphasis on Social and economic issues (caseexample: Khalilabad neighborhood of Tabriz). *New attitudes in human geography*, 15(2), [In persian].
- Farjad, Mohammad Hossein. (1985). "Social Pathology and Sociology of Deviances". Tehran: Badr Publications [In persian].
- Faizy, M., Topcu, K. (2022). A place-based crime prevention through urban design: The case of Sahibata neighborhood in Konya. *International Design and Art Journal*, 4(1), 26-45.
- Ghorbani, Y. and Safari, H. (2019). The effect of urban furniture on people's vitality (a case study of Bandar Anzali Boulevard). *Architecture*, 3(17), 0-0. SID <https://sid.ir/paper/526309/fa>. [In persian].
- Ghahrani, H. Karamuz, N. and Ghasemi, Atiyeh. (2021). An analysis on improving the quality of urban spaces in informal settlements with an emphasis on the form component and sense of place, case example: Tos Sefli neighborhood, Tos historical city. *Geographers*, 1(1), 0-0. SID <https://sid.ir/paper/967096/fa>. [In persian].
- Gholami Shekarsarai, M. (2021). Investigating the factors on disorder in the field of urban furniture (case study: Rasht city). *Research Journal of Management Order and Security*, 14(2 (54)), 109-136. SID <https://sid.ir/paper/954493/fa>. [In persian].
- Grabiec, A. M., Łacka, A., & Wiza, W. (2022). Material, Functional, and Aesthetic Solutions for Urban Furniture in Public Spaces. *Sustainability*, 14(23), 16211. <https://doi.org/10.3390/su142316211>.
- Hurlock, Elizabeth, *Personality Development*, Mc Grow Hill, New York 1974.
- Hosseini Lahiji, Seyed Reza. (2011). Book of design and application of urban furniture elements (kiosks, shelters, stations, etc.). Tehran: Rahdan, Publications of the Organization of Municipalities and Villages of the country.[In persian].
- Hoshiari, D. Esmaili, M. and kalantari Dronkola, K. (2021). Criminological analysis of vandalism (study in Iran). *Iranian Political Sociology Monthly*, 4(3), -. doi: 10.30510/psi.2022.272569.1538[in persian].
- Istgoldi M. Khwaja Nabi, F. Hajizadeh, F. and Sattarzadeh N. (2019). Measuring the level of satisfaction of urban residents with the state of urban furniture (case study: five areas of Zahedan city). *Geography studies of urban planning* [Internet]. 2017;6(4):735-752. Available from: <https://sid.ir/paper/261221/fa> [In persian].
- Jamshidi Sheikhabadi, A. Lerzanganeh, M. and Roshan Zamir, S. (2024). Assessing the state of urban furniture and its impact on people's satisfaction; (Study example: Taqbostan Boulevard, Kermanshah). *Studies of urban structure and function*, 11(39), 7-28. doi: 10.22080/usfs.2024.26179.2386.[In persian].

- Mohseni Tabrizi, A. (2004). "Vandalism, basics of social psychology, sociology and psychology of vandalistic behavior". Tehran: Nash An.[In persian].
- Maleki, S. , Amanpoor, S. and Zadvali Khajeh, S. (2017). Organization of space and spreading of informal settlement in Tabriz metropolitan. Geographical Urban Planning Research (GUPR), 5(1), 87-104. doi: 10.22059/jurbangeo.2017.63065.[In persian].
- Marsousi, N. , Mirzapour, S. and Teymouri, S. (2021). The Role of Election Advertisement In Vandalism Graffiti of Urban Public Spaces, Case Study: Khorramabad City. Journal of Urban Ecology Researches, 12(3), 105-115. doi: 10.30473/grup.2021.8649.[In persian].
- Mobaraki, O. , Allahverdizadeh, R. and mohseni, A. (2022). Assessment of Urban Furniture Status and Citizens Satisfaction Measure Case Study: Valiasr Area in Tabriz. Geographical Engineering of Territory, 6(1), 161-182.[In persian].
- Mohamadi, P. (2022). The study of urban furniture role and performance in improving the quality of urban environment and satisfaction, and vitality of citizens (Study; Mellat St., Shahrekord). , 13(50), 211-223. doi: 10.30495/jupm.2022.5511.[In persian].
- Madan, B. S., & Parashar, D. (2023). Senior-friendly Public Spaces for Overall Well-being in the Future Urban Environment: Factors Influencing Usability by Senior Citizens. Migration Letters, 20(S4), 1050-1064.
- Olgun, R., Erdoğan, R., (2016). Urban furniture and user satisfaction: The example of Antalya - Gulluk avenue. Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University 66(2): 674-682. DOI: 10.17099/jffiu.10138.
- Rasidia, M. H., Jamirsahb, N., and Ismail, S., (2012). Urban Green Space Design Affects Urban Residents Social Interaction, Social and Behavioral Sciences, Vol. 68, PP. 464-480. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.12.242>.
- Rahmani Firouzjah, A. and Sohrabi, S. (2014). Sociological investigation of the relationship between urban furniture and. Urban Sociological Studies (Urban Studies), 5(16), 179-199. SID <https://sid.ir/paper/210280/fa>. [In persian].
- Reyhaneh Naderlu , Isa Piri, Shahrzad Moghadam, (2022). Reading of effective patterns of spatial distribution of vandalism in informal settlements of Zanjan., journal of police Geography, 10(39), 1-26. magiran.com/p2592552[In persian].
- Rinaldi, A., Viviani, S., & Busciantella-Ricci, D. (2025). Urban Furniture Design Strategies to Build Healthy and Inclusive Neighborhoods. Sustainability, 17(3), 859. <https://doi.org/10.3390/su17030859>.
- Shahani, N. Hekmatnia, H. Bekrizadeh, H. and Shahidani, A. (2012). Identifying factors on the current state of urban furniture and finding a suitable model for organizing spaces and urban landscape (case study: Ilam city)., 13 (51), 197-214. doi: 10.30495/jupm.2021.27358.3790.[In persian].
- Sajjadi, J. and Zarghami, S. (2016). Measuring and evaluating the factors affecting vandalism in the public space. Social Order, 9(2), 75-101. SID <https://sid.ir/paper/187403/fa>[In persian].
- Shams al-Dini, A. and Nasibi, S. (2018). The role and position of urban furniture arrangement in the freshness and vitality of the urban space (case study: 11 districts of Shiraz municipality). Scientific and Research Quarterly of Research and Urban Planning, 10(37), 83-96.[In persian].
- Sinharoy, S. S., Pittluck, R., & Clasen, T. (2019). Review of drivers and barriers of water and sanitation policies for urban informal settlements in low-income and middle-income countries. Utilities Policy, 60, 100957.
- Sharma, Amit & Tiwari, Geetam & Rao, K Ramachandra. (2020). Identifying mixed use indicators for including informal settlements as a distinct land use: Case study of Delhi. Transportation Research Procedia. 48. 1918-1930. 10.1016/j.trpro.2020.08.224.

- Tafahomi, R., & Nadi, R. (2021). The transformative characteristics of public spaces in unplanned settlements. *A|Z ITU JOURNAL OF THE FACULTY OF ARCHITECTURE*, 18(2), 285–300. <https://doi.org/doi:10.5505/itujfa.2021.14892>.
- Tavakolan, A. and Arjmandi Far, S. (2022). The Role of Urban Furniture in Choosing a Tourist Destination (Case Study: Taleghan Township). *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 3(3), 120-134.
- Talebpour, A. Mohammadzadeh Rouhi, S. (2023). Investigating the determinants of empowerment of the residents of informal settlements in Qazvin city (case study: Bagh Neshat), *Urban Sociological Studies Quarterly*, 13(48), 42-75.10.30495/USS.2023.709492[In persian].
- Uslu, E. (2019). Urban Furniture in Historical Process. *Journal of History Culture and Art Research*. <https://doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2336>.
- Wardono, P., and Soelami, F., 2016, Effects of Luminous Furniture on Mood, Social and Behavioral Sciences, Vol. 222, PP. 342-350. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.05.178>.
- Zangiabadi, A. and Tabrizi, N. (2007). Spatial analysis of urban furniture in the central region of Isfahan city. *Isfahan University Humanities Research Journal*, 22(1 (Geography Special Issue)), 45-66. SID <https://sid.ir/paper/24868/fa>[in persian]. [In persian].

نوع مقاله: پژوهشی

بازخوانی مضامین گفتمان ساکنین محله خلیل آباد کلان شهر تبریز از وضعیت مبلمان فضاهای عمومی شهری

ایرج تیموری^{1*}، مهدی وزیری²، امیر اسماعیلی زنگ آباد³

1. گروه برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران
2. دانش‌آموخته مقطع دکتری جامعه‌شناسی سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
3. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: (ایمیل: iraj-teymuri@tabrizu.ac.ir) ؛ (ارکید: <https://orcid.org/0000-0002-3167-5583>)

تاریخ پذیرش: 1404/02/20

تاریخ اصلاح: 1404/2/6

تاریخ دریافت: 1403/12/8

چکیده

این پژوهش به بررسی وضعیت مبلمان شهری در فضاهای عمومی محله خلیل آباد در شمال غرب تبریز می‌پردازد. با توجه به تأثیر فضاهای عمومی بر جنبه‌های روانی، فرهنگی و اجتماعی زندگی افراد، توجه به مبلمان شهری در مناطق اسکان غیررسمی ضروری است. پژوهش حاضر از روش‌های میدانی و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده کرده و با بهره‌گیری از تحلیل محتوا و تحلیل تماتیک، وضعیت مبلمان شهری را ارزیابی نموده است. یافته‌ها نشان می‌دهند که کمیت و کیفیت مبلمان شهری در این محله استانداردهای لازم را ندارد. ساکنان از مشکلاتی مانند نبود آسفالت مناسب، کیفیت پایین سطوح زباله، روشنایی ضعیف، کمبود تجهیزات در ایستگاه‌های اتوبوس، فقدان پارک و نیمکت، و نمای نامناسب محله ابراز نارضایتی کرده‌اند. عوامل اصلی این وضعیت شامل ساخت‌وسازهای غیرمجاز، کم‌توجهی مسئولان، مشکلات اقتصادی، نبود نظارت، تعامل ضعیف میان مردم و مدیران شهری، تراکم جمعیتی بالا و نبود برنامه‌ریزی و مدیریت شهری صحیح است.

کلیدواژه‌ها: مبلمان شهری، سکونتگاه‌های غیررسمی، کلان‌شهر تبریز، خلیل آباد

استناد به این مقاله:

تیموری، ایرج. (1404). بازخوانی مضامین گفتمان ساکنین محله خلیل آباد کلان شهر تبریز از وضعیت مبلمان فضاهای عمومی شهری، جامعه‌شناسی سبک زندگی، 10(2)، 98-121.

Copyright ©The authors

Publisher: University of Tabriz, Tabriz, Iran

This is an open access article under the CC BY-NC 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

مقدمه

مناطق اسکان غیررسمی و کیفیت زیست ساکنین در این مناطق همواره مورد توجه پژوهش‌های مختلفی بوده است. این سکونتگاه‌ها بازتابی از فقر شهری هستند و این نمود را می‌توان در جدایی کالبدی پاره‌ای از نواحی مسکونی از بدنه کل شهر و کاهش میزان برخورداری از خدمات شهری، اجتماعی، کیفیت سکونت و از سوی دیگر به حاشیه رانده شدن و انزوای اجتماعی تعدادی از گروه‌ها در این گونه سکونتگاه‌ها مشاهده کرد (Talebpur, & Mahmadzadeh ruhi, 2023). در هر جامعه‌ای یکی از مهم‌ترین اهداف سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان در مناطق اسکان غیررسمی، ارتقاء کیفیت زندگی در آن مناطق است، و یکی از مهم‌ترین معیارها در این زمینه، ارتقاء کیفیت فضاهای است. چرا که فضاهای عمومی زمینه‌ساز برخوردهای اجتماعی شهروندان با یکدیگر بوده و تجلی‌گر فرهنگ و هویت شهر هستند (Gheharmani, Karamuz & Ghasmi, 2021). از جمله تجهیزات مهمی که در فضاهای عمومی شهری، نصب و برای استفاده عمومی قرار می‌گیرند، مبلمان شهری است. مبلمان شهری همه آن عناصری هستند که در فرایند محوطه‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرند و به عملکردهای اساسی پاسخ می‌دهند؛ مانند نشستن، سرپناه، حمل‌ونقل، روشنایی، ارتباط، بازی و ورزش، خیابان و میدان و جاده‌ها. همچنین مبلمان شهری بر قوانین زندگی مشترک تأکید دارد تا زندگی جمعی و تعامل را حفظ کند (Uslu & Esra, 2019). وجود عناصر مبلمان شهری استاندارد جزو ضروریات زندگی شهری به‌شمار رفته و می‌تواند بر شرایط محیطی، رضایت شهروندان و سرزندگی شهری تأثیر داشته باشد به گونه‌ای که نحوه چینش، قرارگیری، تناسب و کمیت و کیفیت می‌تواند زمینه بهره‌برداری مناسب شهروندان و رضایت آنها را فراهم سازد و به بهبود سرزندگی و خوشحالی مردم منجر شود (Mahmadi dah cheshmeh, 2022). امروزه نبود مبلمان شهری مناسب و چیدمان مرتب و هماهنگ آن در تمام شهرهای ایران، باعث مسئله‌ای به نام آشفتگی و عدم شادابی و روحیه مناسب برای استفاده‌کنندگان از محیط شهری شده است (Shamsaldini & Nasibi, 2019). در این میان با توجه به اینکه حدود یک چهارم جمعیت کلان‌شهر تبریز یعنی جمعیتی بالغ بر 462 هزار نفر در مناطق اسکان غیررسمی، ساکن هستند و از این تعداد حدود 28 هزار نفر ساکن محله خلیل‌آبادند و از آنجا که تا کنون مطالعه‌ای در خصوص وضعیت مبلمان شهری موجود در فضاهای عمومی محدوده مورد مطالعه صورت نگرفته است بنابراین بررسی وضعیت و کیفیت مبلمان شهری از نگاه ساکنین محل ضرورت دارد و می‌تواند در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌های آتی مدیران شهری نقش مهمی داشته باشد. پس هدف اصلی این پژوهش بررسی وضعیت مبلمان شهری در محله خلیل‌آباد بعنوان یکی از محله‌های اسکان غیررسمی از نگاه ساکنان این محله است.

ادبیات پژوهش

سکونتگاه‌های غیررسمی

عواملی چون نابرابری‌های فضایی در سطح کلان، کمبود و نبود ساختارها و بنیان‌های اقتصادی در مناطق پیرامونی کشورهای در حال توسعه، تمرکز شدید سرمایه و قدرت، امکانات و فرصت‌های زندگی در مراکز مهم شهری، برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای

ناکارآمد، جذابیت‌های زندگی در کلان‌شهرهای نوظهور جهان سومی، از جمله علت‌های ساختاری ایجاد و گسترش سکونتگاه‌های غیررسمی هستند (Alizadeh Aghdam & Mohammad Amini, 2012). عدم توجه مسئولین و عدم برخورداری از خدمات و امکانات شهری در این محلات، موجب جدایی‌گزینی محلی ساکنین و پیدایش انواع ناهنجاری‌های اجتماعی می‌شود (Talebpur & Mahmadzaderuhi, 2023). این مسأله را نظریه «پنجره‌های شکسته» بخوبی بیان می‌دارد که اگر در محله‌ای، خانه‌ای وجود داشته باشد که یکی از پنجره‌های آن شکسته است، شکستن سایر پنجره‌های ساختمان برای برخی افراد اجتناب‌ناپذیر است. در واقع پنجره شکسته، حس مالکیت منفی، احساس کنترل نشدن ساختمان را برای ارتکاب جرم بیشتر تشویق می‌کند. در واقع وندالیسم رها شده می‌تواند مقدمه سایر اعمال وندالیستی شود. به قولی دیگر از نگاه پاتریس ژانورن¹ که در پدیده گلوله برفی مطرح می‌کند کسی که اولین گلوله برفی را بزند دیگران نیز از او تقلید می‌کنند. برای مثال اگر تجهیزات شکسته در پارک را به حال خود رها کنیم، وسایل دیگر نیز به تدریج تخریب می‌شوند. در این میان در فضای بی‌روح و خشن میان بناها و ساختمان‌ها تجهیزات و وسایل مکملی نیاز است تا زندگی شهری را بهبود و سامان بخشد؛ وسایلی که مانند اثاثیه یک خانه، امکان زندگی را در فضای محصور میان سنگ و بتن و شیشه فراهم آورد. این عناصر جریان حرکت، تفریح، سکون، بهداشت و... را در شهر تنظیم می‌کنند و به آن روح می‌بخشند. اثاثیه، تجهیزات، شهرافزار، یا مبلمان شهری، خیابانی یا فضای باز، اصطلاحات رایج این تسهیلات و امکانات هستند (Zangiabadi, & Tabrizi, 2007). دیکشنری کمبریج، مبلمان شهری را به عنوان اشیاء و تجهیزات نصب‌شده برای اهداف مختلف در امتداد خیابان‌ها و جاده‌ها تعریف می‌کند (Dictionary.cambridge.org). اما یانگ، مبلمان شهری را محدود به خیابان نمی‌داند و آن را در پنج عنصر زیر دسته‌بندی می‌کند:

(الف) جاده‌ها شامل خطوطی که در طول آنها حرکت می‌کنیم؛ مانند مسیرها، خیابان‌ها، گذرگاه‌ها و راه‌آهن.

(ب) لبه‌ها: خطوطی که موانع و مرز میان دو محدوده از شهر را شامل می‌شود؛ عناصر خطی مانند رودخانه‌ها، دیوارها، خاکریزهای راه‌آهن.

(ج) مناطق: بخش‌های متوسط تا بزرگ شهر به عنوان مثال محله‌ها و پارک‌ها.

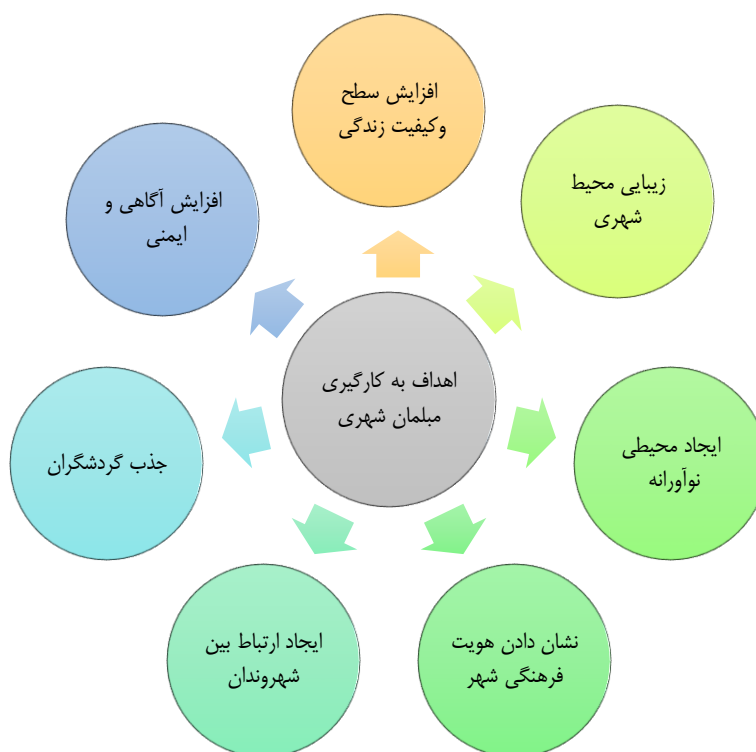
(د) نقاط گره‌ای: تقاطع‌ها و ...

(ه) نشانه‌ها: مانند تابلوها (Grabiec, Lacka, & Wiza, 2022).

نقش اصلی مبلمان شهری، ایجاد فضایی مناسب و لذت‌بخش همراه با آرامش و تأمین نیازهای مختلف شهروندان و هویت‌بخشی به شهر است. در رابطه با کاربرد و هدف مبلمان شهری باید بگوییم که مبلمان شهری فقط جنبه تزئینی ندارند بلکه اهداف کارکردی نیز دارند. به کارگیری مبلمان شهری در شهر می‌تواند اهداف مختلفی داشته باشد که شکل (1) آن را نشان می‌دهد.

1. Patrice Jeannorn

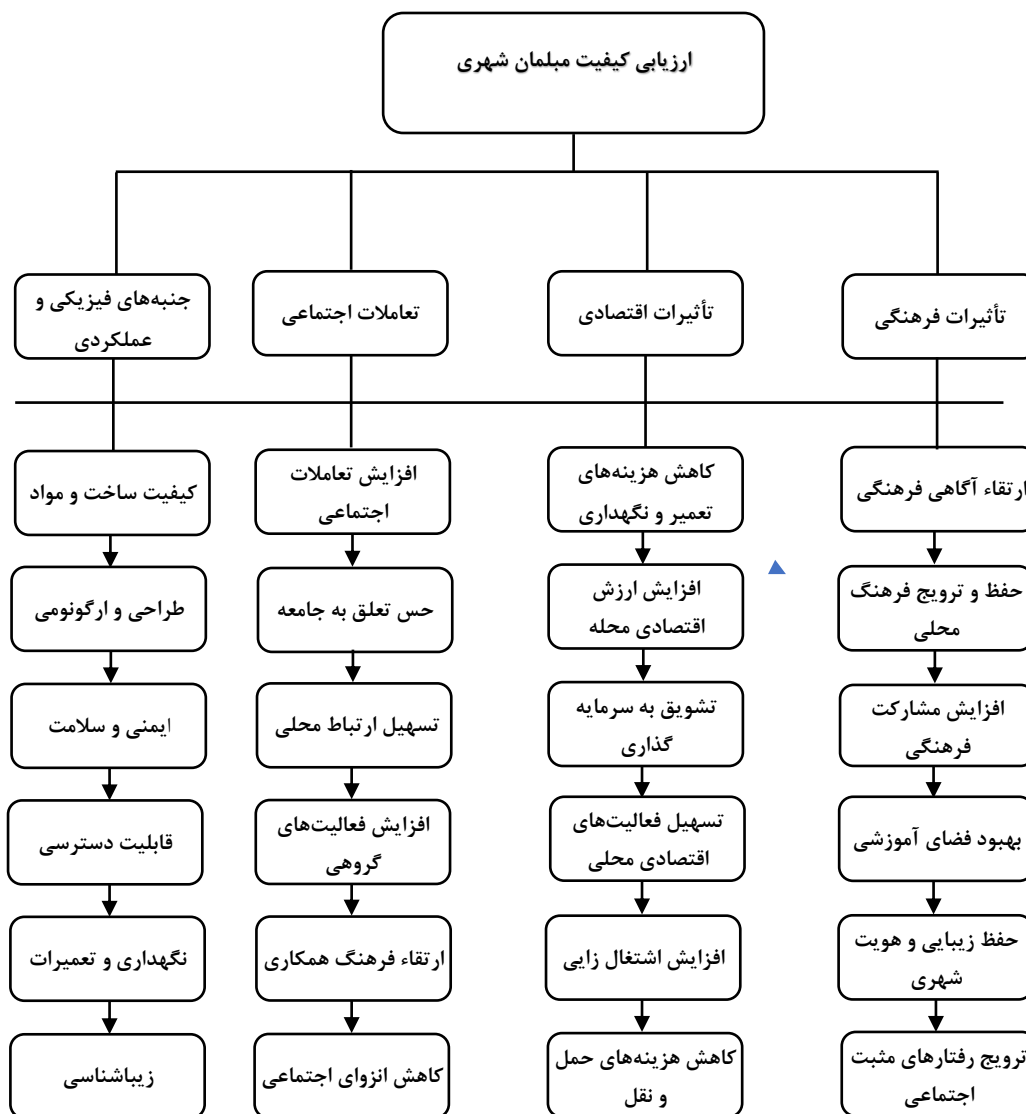
شکل (1) اهداف کارکردی مبلمان شهری
منبع: (Sepehr Sanat Adak, 2020).

مدل مفهومی برای ارزیابی کیفیت مبلمان شهری در سکونتگاه‌های غیررسمی

در طراحی یک مدل مفهومی برای ارزیابی کیفیت مبلمان شهری در سکونتگاه‌های غیررسمی، باید عوامل مختلفی را در نظر گرفت که هم جنبه‌های فیزیکی و عملکردی مبلمان شهری و هم تأثیرات آن بر کیفیت زندگی ساکنان را بررسی کند. این مدل شامل چهار بخش اصلی است:

1. جنبه‌های فیزیکی و عملکردی
2. تعاملات اجتماعی
3. تأثیرات اقتصادی
4. تأثیرات فرهنگی

شکل (2) چارچوبی برای ارزیابی کیفیت مبلمان شهری

در پژوهش‌های قبلی نیز به مسأله مبلمان شهری از دیدگاه‌های مختلف پرداخته شده است. واردون و سولامی^۱ (2016)

نشان می‌دهند که مبلمان با رنگ روشن، تأثیر مطلوب‌تری بر خلق و خوی افراد جامعه دارد/ولگون و اردوغان^۲ (2016) از ساکنان

فکر می‌کنند که مبلمان شهری موجود کافی نبوده و نمی‌تواند هویت شهر را بازگو سازد. بن دایو و همکاران^۳ (2022) نشان

می‌دهند که توجه به نیازهای مختلف کاربران از فضا و مبلمان خیابانی در فضاهای شهری از ملزومات اصلی در زمان طراحی

1. Wardono and Soelami

2. Olgun and Erdogan

3. Ben Dahou

مبلمان و فضاهای عمومی است. رینالدی و همکاران¹ (2025) نیز اهمیت طراحی مبلمان شهری را در ارتقای یک محیط سالم ساخته شده نشان می‌دهند. شهبانی و همکاران (1392) نیز نشان دادند که نابسامانی و آشفتگی مبلمان شهری در ابعاد و لایه‌های مختلف شهر ایلام بر روحیات و رفتارهای شهروندان تأثیر قابل توجهی داشته و باعث نارضایتی شهروندان نسبت به شهر شده است. همچنین در مطالعه دیگری رحمانی فیروزجاه و سهرابی (1394) نشان می‌دهند که بین میزان دسترسی به مبلمان شهری و ابعاد کیفیت زندگی یعنی سلامت جسمانی، سلامت روانی، ارتقای ارتباط اجتماعی و رضایت از محیط کالبدی شهر، رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. شمس‌الدینی و نصیبی (1398) نیز نشان دادند که نحوه چیدمان مبلمان شهری بر شادابی فضای شهری تأثیر دارد. قربانی و صفری (1399) نشان می‌دهند که میان مؤلفه‌های سرزندگی و جانمایی مبلمان شهری رابطه مستقیم برقرار است. غلامی شکار سرائی (1400) نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسیده است که بین عوامل روانی و اجتماعی اثرگذار بر پدیده نظم‌گریزی در حوزه مبلمان شهری در شهر رشت، رابطه پویایی وجود دارد. در مطالعه دیگری نیز مبارکی و همکاران (1401) وجود مبلمان شهری مناسب و استاندارد را موجب ارتقای کیفیت محیط شهری، سرزندگی، نشاط و شادابی در فضاهای شهری و در نهایت موجب رضایت شهروندان از فضاهای شهری دانسته‌اند. مطالعات محمدی ده‌چشمه (1401) و جمشیدی شیخ‌آبادی و همکاران (1403) نیز بر وجود رابطه بین کیفیت مبلمان شهری و رضایت شهروندان تأکید داشته است. بررسی پیشینه پژوهش‌های انجام گرفته در این حوزه، نشان می‌دهند که پژوهشگران مختلف به وجود رابطه بین کیفیت مبلمان و رضایتمندی از محیط زندگی، شادابی، سرزندگی، نارضایتی، هویت شهری تأکید کرده‌اند. تفاوت اصلی پژوهش حاضر با پژوهش‌های قبلی را می‌توان در محدوده مورد مطالعه دانست. برخلاف پژوهش‌های صورت گرفته در محدوده‌های شهری رسمی و خیابان‌های معروف این پژوهش در محله غیررسمی می‌خواهد به ارزیابی کیفیت مبلمان شهری بپردازد. از طرف دیگر این پژوهش برخلاف پژوهش‌های قبلی از روش کیفی و مصاحبه نیمه ساختاریافته برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های صورت گرفته استفاده می‌کند. در ادامه، این پژوهش به بررسی دیدگاه‌های نظری موجود در حوزه سکونتگاه‌های غیررسمی، فضاهای عمومی، مبلمان شهری می‌پردازد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از نظر روش در دسته پژوهش‌های کیفی قرار می‌گیرد. داده‌های پژوهش از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته و عمیق جمع‌آوری شد. جامعه آماری پژوهش حاضر مشتمل بر جمعیت ساکن در محله خلیل‌آباد بود و برای انتخاب مصاحبه شونده‌ها از روش نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده شد. در این روش بعد از مصاحبه با فرد اول از وی خواسته می‌شود که اگر افرادی دارای ویژگی‌های مورد نظر پژوهش و مایل به انجام مصاحبه می‌شناسد معرفی کند. مصاحبه بعد از 30 نفر و با رسیدن به اشباع نظری متوقف شد. بعد از جمع‌آوری داده‌ها از تحلیل تماتیک و تحلیل محتوا برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. تحلیل تم یا تحلیل مضمون روشی برای تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی است و معمولاً برای مجموعه‌ای از متون مصاحبه یا بحث گروهی استفاده می‌شود. در این روش محقق داده‌ها را از نزدیک بررسی می‌کند تا مضامین

1. Rinaldi

مشترک، موضوعات، ایده‌ها و الگوهای معنایی را که مکرر مطرح می‌شوند شناسایی کند. رایج‌ترین روش این تحلیل شامل این مراحل است: 1. آشنایی 2. کدگذاری 3. تولید مضامین 4. بررسی مضامین 5. تعریف و نام‌گذاری مضامین 6. نوشتن.

این فرایند شش مرحله‌ای اولین بار توسط براون و کلارک در تحقیقات روان‌شناسی توسعه یافت. تحلیل مضمون در واقع نوعی روش انعطاف‌پذیر در پژوهش کیفی است که می‌تواند با بسیاری از انواع مختلف تحقیق تطبیق داده شود. همچنین تجزیه و تحلیل محتوا، یک روش تحقیق است که برای شناسایی الگوهای موجود در ارتباطات ضبط شده استفاده می‌شود. برای انجام تجزیه و تحلیل محتوا، شما باید داده‌ها را به طور منظم از مجموعه متون خاصی جمع‌آوری کنید که این داده‌ها می‌توانند به صورت نوشتاری، شفاهی یا تصویری باشند.

اعتبار سنجی مصاحبه

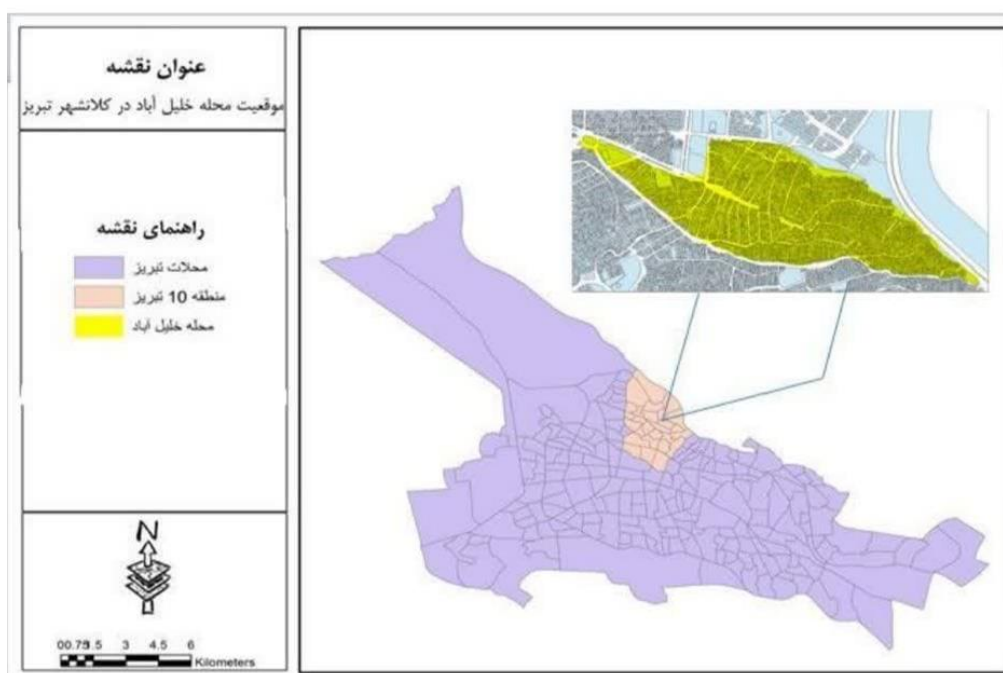
در این پژوهش برای سنجش اعتبار و پایایی مصاحبه بعد از انجام فرآیند مصاحبه و بعد از اینکه مصاحبه تایپ شد، متن مصاحبه به مصاحبه‌شوندگان نشان داده شد تا آن را تأیید کنند. همچنین بعد از تجزیه و تحلیل مصاحبه، الویت‌ها و در کل نتیجه مصاحبه در اختیار مصاحبه‌شوندگان قرار داده شد و از آنها سؤال شد که آیا تجزیه و تحلیل و نتیجه به‌دست آمده از مصاحبه‌تان را قبول دارید یا خیر. و البته این عمل برای تأیید ضمنی و اعتباربخشی به مصاحبه انجام شد.

محدوده مورد مطالعه

جمعیت شهر تبریز بر اساس سرشماری مرکز آمار ایران در سال 1400، 1773033 نفر بود که از این تعداد، حدود یک سوم یعنی 462 هزار نفر در اسکان‌های غیررسمی ساکن بوده‌اند. اسکان‌های غیررسمی کلان‌شهر تبریز به طور عمده در چهار پهنه شمال (محلات یوسف‌آباد، سیلاب، سیلاب قوشخانه، احمدآباد، ایده‌لو، اسماعیل بقال، لوتی‌ابراهیم، منبع بزرگ، منبع کوچک، چهل متری، قربانی)، پهنه جنوب (محلات آخر مارالان و آخر طالقانی)، شمال غرب (پارک بزرگ تبریز) و جنوب غرب (محلات لاله و آخماقیه) گسترش یافته‌اند (Maleki, Amanpour, & Zadoli Khajeh, 2017).

محله خلیل‌آباد تبریز جزو محلاتی است که در پهنه شمالی سکونتگاه‌های غیررسمی و در شهرداری منطقه 12 کلان‌شهر تبریز قرار گرفته است. بر اساس بلوک‌های آماری تبریز در سال 1400 جمعیت محله خلیل‌آباد تبریز 27635 نفر بوده است که در فواصل سال‌های 1375_1400 جمعیت این محله بیشتر از دو برابر افزایش داشته است. جمعیت محله خلیل‌آباد به لحاظ وضعیت کالبدی مساکن در معرض آسیب‌پذیری شدید به صورت بافت‌های نامنظم و فشرده قرار دارند. اکثر کوچه‌ها تنگ و باریک و به صورت پلکانی در شیب‌های تند بنا شده‌اند و عبور و مرور ساکنین به دشواری امکان‌پذیر است (eskoei ars, & babaei aghdam, 2023). اکثر جمعیت این محله در بخش مشاغل غیررسمی مانند کارگری، دست‌فروشی، نگهبانی و ... اشتغال دارند و از نظر اقتصادی در وضعیت مناسبی قرار ندارند.

شکل (3) موقعیت محلۀ خلیل آباد در کلان شهر تبریز

یافته‌های پژوهش

تحلیل محتوا

دسته‌بندی موضوعات مطرح شده نشان می‌دهد که در مصاحبه‌ها 10 موضوع بیش از موارد دیگر طرح شده که شرح آن در جدول (1) آمده است:

جدول (1) دسته‌بندی موضوعات

نمونه دیالوگ‌ها	کدهای محوری (زیر تم‌ها)	تم انتخابی (محوری)
«آسفالت خیابان‌ها در وضعیت بسیار نامناسبی قرار دارد و پر از چاله و دست‌انداز است»	کیفیت آسفالت، کمبود سطل زباله، روشنایی ناکافی، نبود فضای سبز و پارک‌ها، کمبود نیمکت‌ها، نبود ایستگاه اتوبوس مناسب	کیفیت زندگی
«نبود نیمکت برای نشستن و استراحت باعث کاهش تعاملات اجتماعی شده است»	کاهش تعاملات اجتماعی، نبود فضای سبز، نبود نیمکت، تأثیرات اجتماعی مبلمان شهری، نقش تعاملات اجتماعی بر کیفیت زندگی	تعاملات اجتماعی
«وضعیت بد مبلمان شهری باعث کاهش ارزش اقتصادی منطقه شده است»	نبود سرمایه‌گذاری، هزینه‌های اضافی، نبود امکانات ورزشی، کاهش ارزش اقتصادی محله	مشکلات اقتصادی
«فرهنگ پایین ساکنان محله باعث تخریب مبلمان شهری و کاهش کیفیت زندگی شده است»	تخریب مبلمان، آموزش ناکافی، نبود تعامل مردم با مسئولان، فرهنگ پایین در نگهداری از مبلمان	تأثیر فرهنگ بر استفاده از مبلمان

همچنین مطابق جدول (1)، 15 موضوع بیشترین تکرار را در مصاحبه‌ها داشته است که در چهار تم محوری در جدول (1) دسته‌بندی می‌شوند. در جدول (1) تم «کیفیت زندگی» بر ابعاد فیزیکی و محیطی زندگی شهری تأکید دارد، مانند کیفیت جاده‌ها، روشنایی و وجود مبلمان اساسی اشاره دارد. همچنین تم «تعاملات اجتماعی» بر نقش مبلمان شهری در افزایش ارتباطات انسانی و کاهش انزوای اجتماعی تمرکز دارد. تم «مشکلات اقتصادی» بر جنبه‌های مالی و هزینه‌ای، همچنین نبود سرمایه‌گذاری و تأثیر مستقیم بر ساکنان کم‌درآمد اشاره می‌کند. تم «تأثیر فرهنگ» به رفتارها، استفاده صحیح و تعامل بین مردم و مدیریت می‌پردازد.

جدول (2) شناسایی تعداد تکرارها

نمونه دیالوگ‌ها	تعداد اشاره‌ها	کدهای محوری (مشکل)	تم انتخابی (محوری)
«آسفالت خیابان‌ها در وضعیت بسیار نامناسبی قرار دارد و پر از چاله و دست‌انداز است»	27، 26، 24، 28، 20، 22 نفر	کیفیت آسفالت، کمبود سطوح زباله، روشنایی ناکافی، نبود پارک و فضای سبز، نبود نیمکت، نبود ایستگاه اتوبوس مناسب	کیفیت زندگی
«روشنایی محله مناسب نیست و باعث افزایش جرم و جنایت شده است»	18، 20 نفر	نبود تابلوهای رانندگی، افزایش جرم و جنایت	ایمنی و نظم
«نبود سطوح زباله‌های کافی و نظافت مناسب باعث جمع شدن زباله‌ها روی زمین و ایجاد مشکلات بهداشتی شده است»	21، 15، 19 نفر	مشکلات بهداشتی، آلودگی هوا، نبود زیرساخت‌های مناسب	بهداشت و محیط
«نبود نیمکت‌ها برای نشستن و استراحت باعث کاهش تعاملات اجتماعی شده است»	22، 23 نفر	کاهش تعاملات اجتماعی، نبود امکانات ورزشی	تعاملات اجتماعی
«وضعیت بد مبلمان شهری باعث کاهش ارزش اقتصادی منطقه شده است»	18، 16 نفر	کاهش ارزش اقتصادی محله، کاهش سلامت روانی	ارزش اقتصادی و روانی

شناسایی تکرارها، یکی از بخش‌های کلیدی تحلیل محتوا است و به طور دقیق نشان می‌دهد که کدام مشکلات در مصاحبه‌ها بیشترین تأکید و تکرار را داشته‌اند. در جدول (2) به تحلیل و دسته‌بندی مشکلات بر اساس تعداد تکرارها در مصاحبه پرداخته شد تا الگوهای پرتکرار در رابطه با وضعیت مبلمان شهری شناسایی شوند. مطابق با یافته‌های جدول (2) مسائل کلیدی مانند کیفیت زندگی، ایمنی و نظم، بهداشت و محیط، تعاملات اجتماعی و ارزش اقتصادی و روانی در قالب تم‌های انتخابی و محوری سازمان‌دهی شدند. بر طبق یافته‌های جدول (2) بیشترین فراوانی تکرار در تم محوری کیفیت زندگی بود که نشان‌دهنده دغدغه‌های گسترده ساکنان در زمینه نیازهای اولیه محیط شهری است. بر طبق نظر مصاحبه‌شوندگان، وضعیت آسفالت بدیهی‌ترین شاخص در این دسته است. زیرا تقریباً همه ساکنان (27 نفر) به آن اشاره کرده‌اند. نبود پارک و فضای سبز نیز با همین تعداد اشاره، نشانه آشکار کمبود تفرجگاه‌های عمومی است. این مشکلات نه تنها کیفیت زندگی روزمره را کاهش می‌دهند بلکه بر سلامت روانی و اجتماعی نیز تأثیر می‌گذارند. یکی از نکات برجسته در جدول (2) پیامدها و ارتباطات متقابل مشکلات

مطرح شده با هم است. برای مثال نبود روشنایی کافی علاوه بر افزایش جرم و جنایت، باعث کاهش تعاملات اجتماعی نیز شده است.

مطابق با یافته‌های تحلیل محتوای مصاحبه‌های صورت گرفته، مصاحبه‌شوندگان این عوامل را در ارزیابی خود از وضعیت مبلمان شهری مؤثر دانسته‌اند که در جدول (3) آمده است. بیشترین فراوانی تکرار برای عدم رسیدگی مسئولان است که 25 بار تکرار شده است.

جدول (3) شناسایی عوامل مؤثر

نمونه دیالوگ‌ها	مصاحبه‌شوندگان (شماره افراد)	تعداد اشاره‌ها	عامل مؤثر
«ساخت‌وسازهای غیرمجاز و نبود نظارت بر آنها باعث کاهش کیفیت مبلمان شهری شده است»	11، 16، 7، 20	20 نفر	ساخت‌وسازهای غیرقانونی
«عدم توجه و رسیدگی مسئولان به مناطق حاشیه‌نشین باعث کاهش کیفیت زندگی شده است»	1، 19، 27، 6	25 نفر	عدم رسیدگی مسئولان
«فرهنگ پایین ساکنان محله باعث تخریب مبلمان شهری و کاهش کیفیت زندگی شده است»	5، 9، 18، 23	18 نفر	فرهنگ مردم
«کمبود بودجه و مشکلات اقتصادی باعث شده مسئولان به محلات فقیر توجه نکنند»	12، 26، 1430،	22 نفر	مشکلات اقتصادی
«نبود نظارت و کنترل مناسب بر ساخت‌وسازها و استفاده از مبلمان شهری باعث کاهش کیفیت زندگی شده است»	7، 20، 15	19 نفر	نبود نظارت و کنترل
«نبود تعامل و ارتباط بین مردم و مسئولان باعث شده مشکلات محله به خوبی شناسایی و حل نشود»	15، 23، 21	17 نفر	نبود تعامل بین مردم و مسئولان
«تراکم جمعیت بالا و نبود فضای کافی برای ایجاد مبلمان شهری مناسب از عوامل مؤثر بر وضعیت نامناسب محله هستند»	13، 21، 228،	20 نفر	تراکم جمعیت
«نبود برنامه‌ریزی شهری مناسب و مدیریت صحیح از عوامل مؤثر بر وضعیت نامناسب مبلمان شهری هستند»	6، 25، 17	21 نفر	نبود برنامه‌ریزی شهری

همان طور که جدول (3) نیز نشان می‌دهد ساخت‌وسازهای غیرمجاز علاوه بر ایجاد چالش‌های فیزیکی در فضاهای عمومی، باعث محدود شدن زیرساخت‌های شهری و کاهش کیفیت زندگی می‌شوند که نیاز به نظارت قوی و تدوین قوانین مؤثرتری دارد. از طرف دیگر عدم رسیدگی مسئولان به صورت یک چالش سیستماتیک دیده شده و در بسیاری از مصاحبه‌ها نیز بدان اشاره شده است که بر نیاز به بازنگری در سیاست‌ها و ایجاد کانال‌های مؤثر برای پاسخ‌گویی تأکید می‌کند. در خصوص نقش فرهنگ مردم می‌توان گفت که رفتارهای نادرست در استفاده از فضاهای عمومی نشان‌دهنده ضعف آموزش اجتماعی است که با سرمایه‌گذاری در آموزش‌های فرهنگی و ترویج حس مالکیت می‌توان به بهبود شرایط کمک کرد. نبود بوجه و سرمایه‌گذاری هم باعث شده تا بسیاری از پروژه‌ها در حد طرح باقی بمانند و این موضوع نیز تأثیر مستقیمی بر کیفیت زندگی ساکنان داشته است.

در همین راستا نبود تعامل، مانع اصلی شناسایی و حل مشکلات در سطح محلی است و نیاز به ایجاد کانال‌های ارتباطی منظم و شفاف دارد.

یافته‌های مربوط به تحلیل تماتیک از گفتمان ساکنان محله خلیل آباد در خصوص وضعیت مبلمان شهری

یافته‌های تحلیل تماتیک به خوبی مسائل کلیدی و چالش‌های ساکنان محله خلیل آباد را نشان می‌دهند. از تحلیل مصاحبه‌های صورت گرفته در این محدوده می‌توان 4 تم اصلی 1- کیفیت زندگی، 2- تعاملات اجتماعی 3- مشکلات اقتصادی 4- تاثیر فرهنگ بر استفاده از مبلمان شهری را استخراج کرد که شرح آن در جدول زیر می‌آید.

جدول (4) تم اصلی: کیفیت زندگی

نمونه دیالوگ‌ها	کدهای محوری (زیر تم‌ها)	تم انتخابی (محوری)
«آسفالت خیابان‌ها در وضعیت بسیار نامناسبی قرار دارد و پر از چاله و دست‌انداز است»	چاله‌های خیابان، نبود آسفالت مناسب	کیفیت آسفالت
«روشنایی محله مناسب نیست و برخی کوچه‌ها کاملاً تاریک هستند»	نبود چراغ، تاریکی در کوچه‌ها	روشنایی ناکافی
«نبود سطل زباله‌های کافی و نظافت مناسب باعث جمع شدن زباله‌ها روی زمین و ایجاد مشکلات بهداشتی شده است»	کمبود سطل زباله، پراکندگی زباله‌ها	مشکلات بهداشتی
«در محله ما هیچ پارک یا فضای سبزی برای تفریح و نشستن وجود ندارد»	کمبود امکانات برای تفریح و استراحت	نبود فضای سبز و پارک‌ها
«در محله ما نیمکتی برای نشستن و استراحت وجود ندارد و این موضوع باعث ناراحتی ساکنان شده است»	نبود امکانات استراحت عمومی	کمبود نیمکت‌ها
«ایستگاه‌های اتوبوس در محله فقط تابلو دارند و هیچ مکان و صندلی برای توقف مسافر وجود ندارد»	نداشتن سایبان، نبود نیمکت	نبود ایستگاه‌های اتوبوس مناسب

همان‌طور که جدول (4) نیز نشان می‌دهد چاله‌های خیابان علاوه بر تأثیر مستقیم بر وسایل نقلیه، حس ناامیدی و بی‌توجهی به نیازهای ساکنان را در میان مردم تقویت کرده است. عدم ترمیم معابر، منجر به شکایت‌های متداول در خصوص آسیب به خودروها شده است. همچنین روشنایی ناکافی، علاوه بر تأثیر مستقیم بر امنیت محله، استفاده از فضاهای عمومی در ساعات شب را محدود کرده است. مصاحبه‌شونده شماره 12 گفت: «تاریکی برخی کوچه‌ها باعث شده کودکان و سالمندان از خروج در شب واهمه داشته باشند». نبود فضای سبز بر تعاملات اجتماعی تأثیر منفی داشته است. در خصوص نبود ایستگاه‌های اتوبوس مناسب یکی از شرکت‌کنندگان (مصاحبه‌شونده شماره 15) اظهار داشت که «انتظار در ایستگاه‌ها بدون امکانات در روزهای بارانی، غیر قابل تحمل است».

جدول (5) تم اصلی: تعاملات اجتماعی

نمونه دیالوگ‌ها	کدهای محوری (زیر تم‌ها)	تم انتخابی (محوری)
«نبود فضای سبز و پارک در محله باعث شده مردم جایی برای تفریح و استراحت نداشته باشند»	عدم وجود مکان مناسب برای گردهمایی‌های اجتماعی	نبود فضای سبز و پارک‌ها
«نبود نیمکت برای نشستن و استراحت باعث کاهش تعاملات اجتماعی شده است»	کاهش ارتباطات محلی به دلیل نبود امکانات استراحت	نبود نیمکت‌ها
«روشنایی محله مناسب نیست و باعث افزایش جرم و جنایت شده است»	تأثیر کمبود روشنایی بر امنیت	افزایش جرم و جنایت
«نبود نیمکت برای نشستن و استراحت باعث کاهش تعاملات اجتماعی شده است»	نبود امکانات عمومی مناسب	کاهش تعاملات اجتماعی
«وجود نیمکت و پارک‌ها باعث افزایش تعاملات اجتماعی و گردهمایی‌های محلی می‌شود»	نقش پارک‌ها و فضاهای سبز در افزایش تعاملات اجتماعی	تأثیرات اجتماعی مبلان شهری

همان طور که جدول (5) نیز نشان می‌دهد یکی از تم‌های محوری در زیر مجموعه تم تعاملات اجتماعی نبود فضای سبز و پارک‌ها بوده که این کمبود باعث شده مردم، مکان مناسبی برای تعاملات اجتماعی نداشته باشند. یکی از مصاحبه‌شوندگان (فرد شماره 10) در این خصوص اظهار داشته است: «نبود پارک باعث شده جوانان در کوچه‌ها تجمع کنند که گاهی به درگیری منجر می‌شود». همچنین کمبود روشنایی باعث شده فضاهای تاریک به مکان‌هایی برای فعالیت‌های غیرقانونی تبدیل شوند. در این خصوص یکی از مصاحبه‌شوندگان (فرد شماره 7) گفت: «اگر روشنایی کافی باشد، احتمالاً جرم و جنایت در محله کاهش پیدا کند». در مورد تم محوری تأثیرات اجتماعی مبلان شهری نیز می‌توان گفت که پارک‌ها و نیمکت‌های موجود در آن، فرصت تعامل، استراحت و گفت‌وگوهای اجتماعی را افزایش می‌دهند، و این موارد مستقیماً بر تقویت همبستگی اجتماعی تأثیر دارند.

جدول (6) تم اصلی: مشکلات اقتصادی

نمونه دیالوگ‌ها	کدهای محوری (زیر تم‌ها)	تم انتخابی (محوری)
«وضعیت بد مبلان شهری باعث کاهش ارزش اقتصادی منطقه شده است»	تأثیر منفی کمبود مبلان شهری	کاهش ارزش اقتصادی محله
«نبود امکانات ورزشی در محله باعث شده جوانان به سمت مواد مخدر گرایش پیدا کنند»	افزایش معضلات اجتماعی به دلیل کمبود امکانات	نبود امکانات ورزشی
«کیفیت پایین آسفالت باعث افزایش هزینه‌های تعمیر خودروها شده است»	هزینه‌های اضافی ناشی از کیفیت پایین مبلان شهری	مشکلات اقتصادی ناشی از نبود زیرساخت‌ها
«نبود سرمایه‌گذاری در محله‌های فقیر باعث کاهش کیفیت مبلان شهری شده است»	کاهش خدمات شهری در مناطق پایین‌شهر	نبود سرمایه‌گذاری در محله‌های فقیر

جدول (6) بر مسائل مالی و هزینه‌های ناشی از مشکلات مبلمان شهری متمرکز است. در خصوص تم محوری کاهش ارزش اقتصادی محله می‌توان گفت که محله‌ای با مبلمان ضعیف شهری، جذابیت کمتری برای خریداران مسکن دارد. و این موضوع منجر به کاهش قیمت املاک در این محدوده شده است. حتی نبود آسفالت مناسب، باعث افزایش هزینه‌های تعمیر خودرو شده است. یکی از مصاحبه‌شوندگان (فرد شماره 20) در این خصوص گفت: «رانندگی روی چاله‌ها هزینه‌های جلوبندی ماشین را دو برابر کرده است».

جدول (7) تم اصلی: تأثیر فرهنگ بر استفاده از مبلمان شهری

نمونه دیالوگ‌ها	کدهای محوری (زیر تم‌ها)	تم انتخابی (محوری)
«فرهنگ پایین ساکنان محله باعث تخریب مبلمان شهری و کاهش کیفیت زندگی شده است»	تخریب ناشی از فرهنگ پایین	تخریب مبلمان شهری
«نبود تعامل و ارتباط بین مردم و مسئولان باعث شده مشکلات محله به خوبی شناسایی و حل نشود»	عدم همکاری و ارتباط مناسب	نبود تعامل بین مردم و مسئولان
«نبود فرهنگ مناسب در استفاده از مبلمان شهری باعث کاهش کیفیت و طول عمر آنها شده است»	استفاده نادرست و کاهش دوام مبلمان	تأثیر فرهنگ بر نگهداری مبلمان
«نبود فرهنگ مناسب در استفاده از فضاهای عمومی باعث تخریب و کاهش کیفیت مبلمان شهری شده است»	تأثیر رفتارهای غیرمسئولانه بر کیفیت فضاهای عمومی	فرهنگ استفاده از فضاهای عمومی
«فرهنگ پایین ساکنان محله باعث کاهش تعاملات اجتماعی و انزوای اجتماعی شده است»	کاهش ارتباطات به دلیل مشکلات فرهنگی	تأثیر فرهنگ بر تعاملات اجتماعی
«نبود آموزش کافی در مورد استفاده و نگهداری از مبلمان شهری باعث تخریب و کاهش کیفیت آنها شده است»	کمبود آگاهی و آموزش درباره استفاده صحیح	آموزش ناکافی درباره مبلمان شهری

جدول (7) به نحوه تأثیر فرهنگ بر بهره‌برداری، نگهداری و مدیریت مبلمان شهری می‌پردازد. بر طبق یافته‌های جدول (7) تخریب مبلمان شهری گاهی به دلیل نبود حس مالکیت مشترک رخ می‌دهد. در واقع رفتارهای غیرمسئولانه و عدم حس تعلق به فضاهای عمومی، نقش مهمی در تخریب این فضاها داشته است.

بحث

بر طبق یافته‌های پژوهش، تحلیل مضامین مصاحبه‌های صورت گرفته با اهالی نشان می‌دهد که مهم‌ترین عوامل وضعیت نامناسب مبلمان محله خلیل آباد به ترتیب شامل: ساختوسازهای غیرمجاز، عدم توجه و رسیدگی مسئولان، فرهنگ پایین منطقه، کمبود بودجه و مشکلات اقتصادی، نبود نظارت و کنترل بر ساختوسازها، نبود تعامل و ارتباط بین مردم و مسئولان، تراکم بالای جمعیت و نبود فضا برای احداث مبلمان شهری و نبود برنامه‌ریزی شهری و مدیریت صحیح است. نبود مبلمان شهری در محله خلیل آباد منجر به مشکلات اجتماعی مانند کاهش تعاملات اجتماعی شده است. چرا که نبود فضاهای عمومی و پارک و نیمکت

در کاهش تعاملات نقش بسیاری دارد. برای مثال نبود مبلمان، مشکلات اقتصادی مانند کاهش ارزش اقتصادی منطقه را در پی داشته و همچنین وضعیت نامناسب آسفالت و معابر در افزایش هزینه تعمیر خودروها نیز مؤثر است. نبود امکانات ورزشی نیز منجر به گرایش جوانان به جرم و جنایت و مواد مخدر شده است. در کل می‌توان گفت که نبود مبلمان شهری منجر به کاهش کیفیت زندگی در محله شده است و نارضایتی اهالی را در پی دارد.

نتایج حاصل از این پژوهش با نتایج تحقیق (Rasidia and et al (2012 که در مطالعه‌ای با عنوان تأثیرات طراحی فضای سبز شهری بر تعاملات اجتماعی شهروندان، پرداخته‌اند همسو است. آنها در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که مبلمان و طراحی شهری در افزایش تعاملات اجتماعی مؤثر است. نتایج این پژوهش همچنین با نتایج تحقیق (Rhinaldi and et al (2025 که در مقاله‌ای به بررسی استراتژی‌های طراحی مبلمان شهری برای ساختن محله‌های سالم و فراگیر پرداخته است، همسو است. از طرفی با نتایج تحقیق (Shahani and et al. (2013 نیز همسو است که نشان داد نابسامانی و آشفتگی مبلمان شهری در ابعاد و لایه‌های مختلف شهر بر روحیات و رفتارهای شهروندان تأثیر قابل توجهی داشته و باعث نارضایتی شهروندان نسبت به شهر شده است. این مطالعه، مشابه پژوهش‌های ذکر شده، تأکید می‌کند که اصول استانداردسازی و برنامه‌ریزی مناسب در مبلمان شهری می‌تواند به سامان‌دهی فضاهای عمومی، بهبود کیفیت زندگی و تقویت همبستگی اجتماعی منجر شود. نتایج تحقیق نشان داد که بین عدم توجه به اصول استانداردهای مبلمان شهری و به وجود آمدن ساختار نامتعادل و نامناسب شهری و کاهش کیفیت منظر شهری ارتباط وجود دارد. استفاده از اصول و مبانی حاکم بر هر یک از عناصر تأثیرگذار بر مبلمان شهری، باعث سامان‌دهی محیط و منظر شهر و خلق فضای زیبا و ایده‌آل شهری می‌گردد.

نتیجه‌گیری

در این پژوهش، مبلمان شهری در سکونتگاه‌های غیررسمی شمال کلان‌شهر تبریز محله خلیل‌آباد از نظر کمی و کیفی مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. استفاده از مدل مفهومی طراحی شده که شامل چهار بخش اصلی 1- جنبه‌های فیزیکی و عملکردی 2- تعاملات اجتماعی 3- تأثیرات اقتصادی و 4- تأثیرات فرهنگی در این پژوهش کمک کرد تا مشکلات و چالش‌های موجود به صورت نظام‌مند، تحلیل و ریشه‌یابی شوند. همچنین برای دستیابی به نتایج دقیق از مصاحبه نیمه ساختاریافته و بررسی‌های میدانی استفاده شد. نتایج و یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که مبلمان شهری مناطق اسکان غیررسمی بخصوص محله خلیل‌آباد از نظر کمی و کیفی به دور از استانداردهای موجود است. بازخوانی گفتمان مصاحبه‌شوندگان با کمک تحلیل محتوا و تحلیل تماتیک نشان می‌دهد که وضعیت آسفالت در این محله بسیار نامناسب است به گونه‌ای که از آسفالت شدن برخی مناطق بیش از 15 سال می‌گذرد و چاله‌های فراوان در کوچه‌ها و خیابان‌ها وجود دارد. برخی مناطق هم خالی از آسفالت است. همچنین تعداد سطل زباله‌ها نیز در محله محدود است و از نظر کیفی هم برخی سطل‌ها در وضعیت نامناسبی قرار دارد و مکان‌یابی و نصب سطل‌ها هم مناسب نیست و مجموع این عوامل موجب افزایش زباله در محله شده است و وضعیت بهداشتی محله را در معرض تهدید قرار داده است. در مدل مفهومی ارائه شده در این پژوهش جنبه‌های فیزیکی و عملکردی نیز به عنوان یکی از پایه‌های اساسی تحلیل معرفی شده بود. همچنین محله از نظر نور و روشنایی در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. به طوری که برخی

کوچه‌ها و مناطق شب‌ها کاملاً تاریک هستند و این عوامل منجر به کاهش امنیت و افزایش جرم و جنایت و سرقت در محله می‌شود. همچنین محله از نظر پارک، فضای سبز و نیمکت در وضعیت نامناسبی قرار دارد. به طوری که می‌توان گفت هیچ پارک و فضای سبز و نیمکتی در این محله موجود نیست. ایستگاه‌های اتوبوس در محله فقط دارای تابلو هستند و هیچ صندلی و سایه‌بانی برای توقف مسافر ندارند. همچنین تابلوهای رانندگی و علائم رانندگی در محله بسیار کم است و این باعث تصادف و سردرگمی رانندگان شده است. نما و سیمای ساختمان‌ها و فضای محله نامنظم است و دسترسی به برخی محلات هم بسیار دشوار است و در کل محله از نظر سیما و منظر، جلوه مناسبی را به ساکنان و بینندگان عرضه نمی‌کند. نتایج مصاحبه با اهالی عدم رضایت ساکنان از وضعیت مبلمان شهری در این محله را نشان داد. در مجموع می‌توان گفت که وضعیت مبلمان شهری در سکونتگاه‌های غیررسمی شمال کلان شهر تبریز بخصوص محله خلیل آباد در وضعیت نامطلوب و پایین تر از استانداردهای موجود است و این نشان از عدم توجه مسئولان به این مناطق و رهاشدگی این مناطق دارد. در این راستا نظریه پنجره‌های شکسته به خوبی توضیح می‌دهد که رهاسازی مشکلات کوچک مانند تخریب یک نیمکت یا تجمع زباله، به سرعت به تخریب گسترده‌تر و افزایش بی‌نظمی منجر می‌شود.

تعارض منافع

نویسندگان تأیید می‌کنند که هیچ‌گونه تعارض مالی، حرفه‌ای یا شخصی در ارتباط با این پژوهش وجود ندارد.

سپاسگزاری

نویسندگان از تمامی افرادی که با ارائه دیدگاه‌ها و حمایت خود به پیشبرد این پژوهش کمک کردند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنند. این پژوهش به صورت مستقل و بدون دریافت حمایت مالی انجام شده است.

References

- Alizadeh Aghdam, M., & Mohammadamini, H. (2012). An analysis of the causes and consequences of the formation of slum areas with a special view on Khomeini city. Quarterly Journal of Studies and Social Research in Iran, 1(2), 121-138. <https://www.magiran.com/p1595125>
- Arghan, A. Mirkhani, F. and Akbarpour, M. (2016). Investigating the characteristics of urban furniture in the middle and central regions of Iran. Islamic and Historical Architecture and Urban Planning Research Conference of Iran. SID <https://sid.ir/paper/895457/fa>[In persian].
- Basiri, M. and Zainali Azim, A. (2018). The effect of urban furniture on the quality of the urban environment (a case study of Imam Street in Tabriz from Saat Square to Abersan). Quarterly Journal of Geography (Regional Planning), 9(35), 229-248.[In persian].
- Ben Dhaou, O., Vasváry-Nádor, N., & Gall, A. (2022). Designing street furniture: A protocol to enhance the quality of life in urban spaces. Pollack Periodica. 17 (2), 175-179. .58447.2466. [In Persian].

- Ebrahimi, H., Ramesh, S., Abedini, G., Panahi, M., and Nemati, A. (2019). Measuring residents' satisfaction with the state of urban furniture by identification and vitality (case study: Karaj city). *Geography and Human Relations*, 2(4), 433-448.[In persian].
- Escoi Ares, A. Harmati, A. (2021). An analysis of the active and future challenges of the informal settlements of Tabriz city with an emphasis on the characteristics. demographic and physical; A case study (Eram town of Tabriz), 7th annual international congress on civil engineering, architecture and urban development, Tehran. ICSAU07_0179[In persian].
- Eskoi Aras, A. and Rustai, S. (2023). Analyzing the status of informal settlements in the north of Tabriz metropolis (case study: Ahmedabad neighborhood). *Geography and Human Relations*, 5(4), 406-441. doi: 10.22034/gahr.2023.378692.1784[In persian].
- Eskoi Aras, A. Esmaili Zangabad, A. Timuri, I. Babaei Aghdam, F. and Badamchizadeh, P. (2023). investigation of urban vandalism in informal settlements of Tabriz metropolis (case study: Islamigam Ahmedabad), 3rd international conference on architecture, construction, urban planning and landscape. Revolution, Tabriz, <https://civilica.com/doc/1960929>. [In persian].
- Escoi Ares, A. babayi Aghdam, F. (2023). Evaluating the satisfaction of empowerment indicators of informal settlements with emphasis on Social and economic issues (case example: Khalilabad neighborhood of Tabriz). *New attitudes in human geography*, 15(2), . [In persian]
- Farjad, Mohammad Hossein. (1985). "Social Pathology and Sociology of Deviances". Tehran: Badr Publications. [In persian].
- Faizy, M., Topcu, K. (2022). A place-based crime prevention through urban design: The case of Sahibata neighborhood in Konya. *International Design and Art Journal*, 4(1), 26-45.
- Ghorbani, Y. and Safari, H. (2019). The effect of urban furniture on people's vitality (a case study of Bandar Anzali Boulevard). *Architecture*, 3(17), 0-0. SID <https://sid.ir/paper/526309/fa>. [In persian].
- Ghahrani, H. Karamuz, N. and Ghasemi, Atiyeh. (2021). An analysis on improving the quality of urban spaces in informal settlements with an emphasis on the form component and sense of place, case example: Tos Sefli neighborhood, Tos historical city. *Geographers*, 1(1), 0-0. SID <https://sid.ir/paper/967096/fa>. [In persian].
- Gholami Shekarsarai, M. (2021). Investigating the factors on disorder in the field of urban furniture (case study: Rasht city). *Research Journal of Management Order and Security*, 14(2 (54)), 109-136. SID <https://sid.ir/paper/954493/fa>. [In persian].
- Grabiec, A. M., Łacka, A., & Wiza, W. (2022). Material, Functional, and Aesthetic Solutions for Urban Furniture in Public Spaces. *Sustainability*, 14(23), 16211. <https://doi.org/10.3390/su142316211>.
- Hurlock, Elizabeth, *Personality Development*, Mc Grow Hill, New York 1974.
- Hosseini Lahiji, Seyed Reza. (2011). Book of design and application of urban furniture elements (kiosks, shelters, stations, etc.). Tehran: Rahdan, Publications of the Organization of Municipalities and Villages of the country. [In persian].
- Hoshiari, D. Esmaili, M. and kalantari Dronkola, K. (2021). Criminological analysis of vandalism (study in Iran). *Iranian Political Sociology Monthly*, 4(3), -. doi: 10.30510/psi.2022.272569.1538 [in persian].
- Istgoldi M. Khwaja Nabi, F. Hajizadeh, F. and Sattarzadeh N. (2019). Measuring the level of satisfaction of urban residents with the state of urban furniture (case study: five areas of Zahedan city). *Geography studies of urban planning* [Internet]. 2017;6(4):735-752. Available from: <https://sid.ir/paper/261221/fa> [In persian].
- Jamshidi Sheikhabadi, A. Lerzanganeh, M. and Roshan Zamir, S. (2024). Assessing the state of urban furniture and its impact on people's satisfaction; (Study example: Taqbostan Boulevard, Kermanshah). *Studies of urban structure and function*, 11(39), 7-28. doi: 10.22080/usfs.2024.26179.2386. [In persian].

- Mohseni Tabrizi, A. (2004). "Vandalism, basics of social psychology, sociology and psychology of vandalistic behavior". Tehran: Nash An.[In persian].
- Maleki, S. , Amanpoor, S. and Zadvali Khajeh, S. (2017). Organization of space and spreading of informal settlement in Tabriz metropolitan. Geographical Urban Planning Research (GUPR), 5(1), 87-104. doi: 10.22059/jurbangeo.2017.63065.[In persian].
- Marsousi, N. , Mirzapour, S. and Teymouri, S. (2021). The Role of Election Advertisement In Vandalism Graffiti of Urban Public Spaces, Case Study: Khorramabad City. Journal of Urban Ecology Researches, 12(3), 105-115. doi: 10.30473/grup.2021.8649.[In persian].
- Mobaraki, O. , Allahverdizadeh, R. and mohseni, A. (2022). Assessment of Urban Furniture Status and Citizens Satisfaction Measure Case Study: Valiasr Area in Tabriz. Geographical Engineering of Territory, 6(1), 161-182.[In persian].
- Mohamadi, P. (2022). The study of urban furniture role and performance in improving the quality of urban environment and satisfaction, and vitality of citizens (Study; Mellat St., Shahrekord). , 13(50), 211-223. doi: 10.30495/jupm.2022.5511.[In persian].
- Madan, B. S., & Parashar, D. (2023). Senior-friendly Public Spaces for Overall Well-being in the Future Urban Environment: Factors Influ-encing Usability by Senior Citizens. Migration Letters, 20(S4), 1050-1064.
- Olgun, R., Erdoğan, R., (2016). Urban furniture and user satisfaction: The example of Antalya - Gulluk avenue. Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University 66(2): 674-682. DOI: 10.17099/jffiu.10138.
- Rasidia, M. H., Jamirsahb, N., and Ismail, S., (2012). Urban Green Space Design Affects Urban Residents Social Interaction, Social and Behavioral Sciences, Vol. 68, PP. 464-480. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.12.242>.
- Rahmani Firouzjah, A. and Sohrabi, S. (2014). Sociological investigation of the relationship between urban furniture and. Urban Sociological Studies (Urban Studies), 5(16), 179-199. SID <https://sid.ir/paper/210280/fa>. [In persian].
- Reyhaneh Naderlu , Isa Piri, Shahrzad Moghadam, (2022). Reading of effective patterns of spatial distribution of vandalism in informal settlements of Zanjan., journal of police Geography, 10(39), 1-26. magiran.com/p2592552[In persian].
- Rinaldi, A., Viviani, S., & Busciantella-Ricci, D. (2025). Urban Furniture Design Strategies to Build Healthy and Inclusive Neighborhoods. Sustainability, 17(3), 859. <https://doi.org/10.3390/su17030859>.
- Shahani, N. Hekmatnia, H. Bekrizadeh, H. and Shahidani, A. (2012). Identifying factors on the current state of urban furniture and finding a suitable model for organizing spaces and urban landscape (case study: Ilam city)., 13 (51), 197-214. doi: 10.30495/jupm.2021.27358.3790.[In persian].
- Sajjadi, J. and Zarghami, S. (2016). Measuring and evaluating the factors affecting vandalism in the public space. Social Order, 9(2), 75-101. SID <https://sid.ir/paper/187403/fa>[In persian].
- Shams al-Dini, A. and Nasibi, S. (2018). The role and position of urban furniture arrangement in the freshness and vitality of the urban space (case study: 11 districts of Shiraz municipality). Scientific and Research Quarterly of Research and Urban Planning, 10(37), 83-96.[In persian].
- Sinharoy, S. S., Pittluck, R., & Clasen, T. (2019). Review of drivers and barriers of water and sanitation policies for urban informal settlements in low-income and middle-income countries. Utilities Policy, 60, 100957.
- Sharma, Amit & Tiwari, Geetam & Rao, K Ramachandra. (2020). Identifying mixed use indicators for including informal settlements as a distinct land use: Case study of Delhi. Transportation Research Procedia. 48. 1918-1930. 10.1016/j.trpro.2020.08.224.

- Tafahomi, R., & Nadi, R. (2021). The transformative characteristics of public spaces in unplanned settlements. *A|Z ITU JOURNAL OF THE FACULTY OF ARCHITECTURE*, 18(2), 285–300. <https://doi.org/doi:10.5505/itujfa.2021.14892>.
- Tavakolan, A. and Arjmandi Far, S. (2022). The Role of Urban Furniture in Choosing a Tourist Destination (Case Study: Taleghan Township). *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 3(3), 120-134.
- Talebpour, A. Mohammadzadeh Rouhi, S. (2023). Investigating the determinants of empowerment of the residents of informal settlements in Qazvin city (case study: Bagh Neshat), *Urban Sociological Studies Quarterly*, 13(48), 42-75.10.30495/USS.2023.709492[In persian].
- Uslu, E. (2019). Urban Furniture in Historical Process. *Journal of History Culture and Art Research*. <https://doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2336>.
- Wardono, P., and Soelami, F., 2016, Effects of Luminous Furniture on Mood, Social and Behavioral Sciences, Vol. 222, PP. 342-350. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.05.178>.
- Zangiabadi, A. and Tabrizi, N. (2007). Spatial analysis of urban furniture in the central region of Isfahan city. *Isfahan University Humanities Research Journal*, 22(1 (Geography Special Issue)), 45-66. SID <https://sid.ir/paper/24868/fa>[in persian].[In persian].

